

הַ (ב"ק קטו), **ה** (צ ב"ק קיא; קטו), **הּ** (פאה פ"ד מ"א, וְעַל נה: עו). קבץ: פסחים פד, טז. [אית דגש: ערל פירוש ערל שפחים ויש מי שגורס: זו ערל והיא אלס שלא היה מתקדק בשמעתו. ערוך ערן בן ערל], ו' חלה פ"ג מ"ו [נמחות סו,]. ו' [בתובות עג: גיטין סג: מדרים ג. צ"ב מ: נדה כה,]. ח' ע"י מהר"ם שכתב דלשון רש"י תמוה ויוזא להגיה רב יהודה וע"ש וגו' רש"א קאמר רב ע"ש,

תורה אור השל"ם

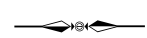
1. שפטו דל וְתתום עני וְרַשׁ הַצַּדִּיקִי:

2. וְדָל לֹא תִהְדָּר תְּהִלָּהִים פב ג בְּרִיבו: שמות כג ג

הגהות הב"ח

ה (א) רש"י ד"ה אצל שקלן וכו' אף עם הטעם הוא והטבח חוזר עליהן אס ישנן צעין טעמן לנהן: **ה** (ב) תוס' ד"ה דמר וכו' ולא עם הראשון דהא בגול ולא תיאשו הבעלים וזא אחר ואכלו ליכא כלי':

מוסף רש"י

לא שנו. לקח הימנו כמשקל טמטו לכהן, דמשמע דהלוקח על כרחו טמטן לכהן והוא יתבע דמים מן המוכר, אלא ששקל הוא לעצמו (ב"ק קטו.). הדין עם הטבח, דינו של כהן וערשורו על הטבח הוא (שם). א"ל אל תקניטוני. מאותה משנה (דעיל נח). להשיב לי ממנה (דעיל קכב). שבלשון יחיד **אני** שונה אותה. ולא בלשון סתם משנה (שם) כלומר יחידאה היא חן קיימתי כוונתי (דעיל נח. טו.). פטור מן החלה. הואיל ובהיותו עכו"ם נתגלגלה (מנחות טו.). אס משתנגיר גלגלה או בהיותו עכו"ם גלגלה, חייב. דלחומרא אולין (שם). ספק ממונא לקודא. והמונא מחבירו ידו על התחמונה (גיטין סג).

הזרוע והלחיים

ורמינהו. כהן שמכר בהמה לישראל ואמר לו ע"מ שהמתנות שלי נותנן ישראל לכל כהן שירצה דכיון דכולה בהמה זבין ליה לא מצי לאתנווי ליה האי אמתנות שאינן שלו אלא של כהנים יניהו ואין לו בהן אלא טובת הנאה מ"מ ש"מ דחייב בהמתנות: **חוז שויר**. לשון

שיר משמע ששיר המתנות ולא מכרן לפיכך פטור הלוקח שהרי של כהן ודכוותה ישראל היה מחייב הלוקח דכיון שהוא שטחה עליה רמיא למיתבניהו: **על מנח לאו שוירא הוא**. אלא תנאה הכל מכר לו ע"מ שיתנס לו והוא אין זו כח להסתנות: **ורמינהו**. כרייתא אצרייתא: לא שנו. היכא דלקח היינו במשקל דקמני נותנן לוקח לכהן והוא חוזר ותובע דמיס מן הטבח: **אלא**. כששקלן לוקח לעצמו דכיון דטבח לא נגע בהן אינו צעל דברים של כהן לפיכך זה הלוקח נותנן והוא שואל לו הדמים שעל הטבח היה מוטל לימן: **אצל שקלן לו טבח דיון**. של כהן ומחלוקתו ותביעתו אף **ה** על הטבח הוא והטבח חוזר עליהן אס יש צעין נותנן לכהן והכי מפרש לה בריש הגזול כב"ק (דף קטו). דאף עם הטבח קאמר ר' יהודה‏י: **דין עמו**. דינו של כהן ותביעתו עם הלוקח הוא הואיל וישנה לגולה צעין במקום שהוא שם ילך: רב אית ליה דרב חסדא: **רזה מזה גוזה**. דכיון דקודם יואש אכלו זה האחרון היה ליה איהו גזלן עלייהו דהא כל מקמיי יואש צרשותייהו דמרייהו קיימי כל היכא דאיתניהו: לא. בגזלן דעלמא שהגזלן קונה אותו בגזולתו לשלם: **דכוילי עלמא איס לכו דרב חסדא**. דאס רצה נגזל לדון עם הראשון דיון: **והכא**. בגזל מתנות כהונה קמיפלגי מר סבר מתנות כהונה נגזלות ונתמחייב גזלן בגזולתו לשלם דתורת גזל עליהן: **ומר סבר אינס נגזלות**. אין כח לגזלן וכל זמן שהן צעין כל מקום שהולכין החוז מוטל על מי שהס אכלו לתמו לכהן הראשון לא נעשה גזלן עליהן: **כפאי נפשה**. ולא בלשון לא שנו ואמתני' כדלעיל: **מסתום כהונה נגזלות**. לכדאמרן שאס רצה כהן לדון עם הראשון דיון: **אלמא ספק**. מתנות כהונה לקולא דאמרין המוניא מחבירו עליו הראיה: **שסתוך הקמה**. לפני הקוברים שעדיין לא הגיעו הקוברים לשם: **הרי**. כל הנמנא בהן לצעה"צ דאין לקט אלא הנושר בשעת קצירה: **העליונים**. חטין העליונים שעל פי החור איכא למימר לקט הן שנשרו מן השבלין בשעת קצירה: **והסתמונים**.

שצברקעיתו של חור: **לצעל הבית**. דקודם קצירה כנסום נמלים שם: **שספק לקט לקט**. אלמא לרבי מאיר גבי מתנות עניים וה"ה למתנות כהונה ספיקא לחומרא וסתם מתני' ר"מ היא וקמני ספיקא לקולא: **אל סקניטני**. דהא דקמני ספק לקט לקט יחידאה היא שאני שונה אותה כמו שנית דברי ר' יהודה בן אגרא משום ר"מ: **א"ל**. ר"ל: **אל פשנה אותה אלא בלשון בן סדל**. אפי' אין אתה שונה אותה אלא בשם שוטה שבעולם ששמו בן מדל אפילו הכי קשיא לך דהא טעמא קאמר למילתיה: **אילומא בדינין**. לראות לו זכות בדין: **זרק משלך וטן לו: פרה**. כשנוגד לך ספק זה בהמתניה ואתה מעמידה על חזקתה הראשונה הרי היא פטורה שהרי בחזקת של עובד כוכבים היתה עומדת: **קמה**. כשנוגד לך ספק בלקט ואתה מעמידה על חזקתה חזקת חיוב הוא דמעולם היא עומדת לכך דשל ישראל היא: חיוב חלה הכל הולך אחר גלגולה משגלגל זה הוי חיובה וגלגול העובד כוכבים פוטר דכתיב (במדבר טו) עריסותיכם. אס עד שלא נתגייר נתגלגלה פטור אס ספק חייב גרסינן: חלה ספק איסורא שיש בה עון מיתה הלכך לא סמכינן אחזקה אצל מתנות אין בהן קדושה אלא דין ממון והמוניא מחבירו עליו הראיה: **קרנן אשסו**. ספק ילדה כשהיתה עובדת כוכבים ספק משתנגיירה מציאה קרבן דספק איסור כרת הוא לכולל צקדשים עד שתציא כפרה דמחוסר כפורים אסור צקדשים ועגוש כרת: **וחלה**. ספק מיתה: **וצבור כהמה טורה**. ספק כרת לשוחטו בחוץ וזריך להמתין עד שיסתאכ דתו לית ציה אלא דין ממון ואוכלו הוא במומו: **ובכור**. פטר מחור. כמאן דאמר בצבורות (דף ט:): אסור בהנאה עד שיפדנו וזריך להפריש עליו טלה לפדיונו לאפקועי איסוריה ומעכב הטלה בידו והוא שלו דשה של פדיון לא רמיא קדושה עליה אלא ממונא דכהן הוא וכיון דספק הוא המוניא מחבירו עליו הראיה:

ראשית

פרק עשירי חולין

קלד.

חוץ שיורא הוא ע"מ לאו שיורא הוא. וא"ת כי א"ל ע"מ דאמרין נותנן לכל כהן שירצה א"כ המקח בטל שלא נתן לו הבהמה אלא ע"מ שהיו המתנות שלו וי"ל דמייירי שהתנו שהיו המתנות שלו ואס לא יתן לו לא יהיה המקח בטל אי נמי הוי כמו מתנה על

מה שכתוב בתורה שהרשמו תורה ליתנס לכל מי שירצה: **דבמר אית ליה דרב חסדא**. אין לפרש דרב אית ליה דרב חסדא ועס הראשון דקאמר רב היינו אפי' עם הראשון דא"כ לרב אסי הדין עם השני ולא עם הראשון (ו) בגזל ולא נתייאשו הבעלים וזא אחר ואכלו דהא ליכא מאן דפלגי שלא יוכל לגבות מן הראשון הגזול ובאחר שאכלו הוא דאיכא דלית ליה דרב חסדא אלא יש לפרש איפכא דרב לית ליה דרב חסדא דהדין דוקא עם הטבח ורב אסי אית ליה דרב חסדא והדין אף עם הלוקח ודחי דכ"ע אית להו דרב חסדא ובהמתנות כהונה נגזלות קא מיפלגי דרב סבר נגזלות והדין עם הטבח היינו אף עם הטבח כרב חסדא ורב אסי סבר דהדין דווקא עם הלוקח לפי שהמתנות אין נגזלות והוי איפכא ממאי דהוה צעי למימר מעיקרא ותימיה דכמאי קא מייירי אי שאלין מתנות צעין הא אמרינן בריש פירקין דמויק מתנות כהונה או אכלן פטור ואס הס צעין היכי קאמר דדרב חסדא קא מיפלגי הא משמע בריש הגזול בתרא (ב"ק דף קיא:). דהיכא דהס צעין ליכא מאן דפלגי אדרב חסדא אלא דווקא כשאכלן דמני רבי אושעיא הגזול ומאכיל את בניו פטורין מלשלם הניס לפניהן גולה קיימת חייבים לשלם אין גולה קיימת פטורין כו' ופריך לימא תהוי תיובתא דרב חסדא משמע דלמאן דפלגי עליה אתי שפיר דדוקא אין גולה קיימת פטורים אצל בגולה קיימת חייבים לשלם וז"ע: **ורמיניהו** חורי הנמלים שבתוך הקמה כו'. מרבנן נמי פריך דלא פליגי רבנן אלא משום דסברי דתחמונים ודאי נמלים כנסום הילכך הס של צעה"צ הא אס היו ספק היו מודים דהוי לקט כמו עליונים שספק לקט לקט:

ראשית

ותן לו אמר רבא הכא פרה בחזקת קיימא קמה בחזקת חיובא קיימא אמר ליה אביי והרי ע"עיסה ינעשית עד שלא נתגייר פטור מן החלה משנתגייר חייב ספק חייב אמר ליה ע"ספק איסורא לחומרא ספק ממונא לקולא דאמר רב חסדא וכן תני ר' חייא שמונה ספקות נאמרו בגר ארבע לחיוב וארבע לפטור וקרבן אשתו וחלה ובכור בהמה טמאה ובכור בהמה טהורה לחיוב ראשית

שצברקעיתו של חור: **לצעל הבית**. דקודם קצירה כנסום נמלים שם: **שספק לקט לקט**. אלמא לרבי מאיר גבי מתנות עניים וה"ה למתנות כהונה ספיקא לחומרא וסתם מתני' ר"מ היא וקמני ספיקא לקולא: **אל סקניטני**. דהא דקמני ספק לקט לקט יחידאה היא שאני שונה אותה כמו שנית דברי ר' יהודה בן אגרא משום ר"מ: **א"ל**. ר"ל: **אל פשנה אותה אלא בלשון בן סדל**. אפי' אין אתה שונה אותה אלא בשם שוטה שבעולם ששמו בן מדל אפילו הכי קשיא לך דהא טעמא קאמר למילתיה: **אילומא בדינין**. לראות לו זכות בדין: **זרק משלך וטן לו: פרה**. כשנוגד לך ספק זה בהמתניה ואתה מעמידה על חזקתה הראשונה הרי היא פטורה שהרי בחזקת של עובד כוכבים היתה עומדת: **קמה**. כשנוגד לך ספק בלקט ואתה מעמידה על חזקתה חזקת חיוב הוא דמעולם היא עומדת לכך דשל ישראל היא: חיוב חלה הכל הולך אחר גלגולה משגלגל זה הוי חיובה וגלגול העובד כוכבים פוטר דכתיב (במדבר טו) עריסותיכם. אס עד שלא נתגייר נתגלגלה פטור אס ספק חייב גרסינן: חלה ספק איסורא שיש בה עון מיתה הלכך לא סמכינן אחזקה אצל מתנות אין בהן קדושה אלא דין ממון והמוניא מחבירו עליו הראיה: **קרנן אשסו**. ספק ילדה כשהיתה עובדת כוכבים ספק משתנגיירה מציאה קרבן דספק איסור כרת הוא לכולל צקדשים עד שתציא כפרה דמחוסר כפורים אסור צקדשים ועגוש כרת: **וחלה**. ספק מיתה: **וצבור כהמה טורה**. ספק כרת לשוחטו בחוץ וזריך להמתין עד שיסתאכ דתו לית ציה אלא דין ממון ואוכלו הוא במומו: **ובכור**. פטר מחור. כמאן דאמר בצבורות (דף ט:): אסור בהנאה עד שיפדנו וזריך להפריש עליו טלה לפדיונו לאפקועי איסוריה ומעכב הטלה בידו והוא שלו דשה של פדיון לא רמיא קדושה עליה אלא ממונא דכהן הוא וכיון דספק הוא המוניא מחבירו עליו הראיה:

ראשית

עין משפט

נר מצוה

א [מיי' פ"ט מהל' בנזירים הל' יא] טוש"ע י"ד סי סא סעיף טט]:

ב ה מיי' פ"ה מהל' גזילה הל' ד סמג עשין עג טוש"ע ח"מ סי' סאא סעיף ה ו':

ב ה מיי' פ"ט מהל' בנזירים הל' יד טוש"ע י"ד סי' סא סעיף גא:

ב ד מיי' שס הלכה יג סמג עשין קמב טוש"ע י"ד סי' סא סעיף ג:

ב ה ה מיי' פ"ד מהל' מתנות עניים הל' ט:

ג ה מיי' פ"ח מהל' בנזירים הל' ט טוש"ע י"ד סי' סא סעיף ד:

ח [מיי' פ"א מהל' מחוסרי כפרה דין יא]:

—●●—

שיטה מקובצת

אן חורי הנמלים. י"ב ע"י

פ"ד דפאה רע"ש בהר"ש ד"ל: